

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 22.11.2023 r.

Poz. 5101

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.109.2023.MA WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 20 listopada 2023 r.

Wojewody Pomorskiego

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr XLVIII/305/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 października 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika i kandydata na strażaka ratownika OSP z terenu Gminy biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Uzasadnienie

W dniu 23 października 2023 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XLVIII/305/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 października 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika i kandydata na strażaka ratownika OSP z terenu Gminy biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, zwana dalej „uchwałą”.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688) w związku z art. 15 ust. 1, 1a i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194, poz. 658 i poz. 1560, dalej jako: „u.o.s.p.”).

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 17 listopada 2023 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Gminy Morzeszczyn o wszczęciu postępowania nadzorczego w stosunku do przedmiotowej uchwały oraz poinformował o możliwości złożenia wyjaśnień w sprawie.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

W § 1 uchwały Rada Gminy Morzeszczyn postanowiła, że „ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika:

- 1) *za udział w akcji ratowniczo – gaśniczej w wysokości 1/200 przeciętnego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.) przed dniem ustalenia*

ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki OSP, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny.

- 2) *za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu w wysokości 1/400 przeciętnego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniu lub ćwiczeniu”.*

Zgodnie z przytoczonym w podstawie prawnej uchwały art. 15 ust. 1 u.o.s.p., strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a u.o.s.p.). Jak wynika zaś z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Wskazać należy, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji RP, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby materia regulowana wydanym przez organ aktem normatywnym zarówno wyczerpywała upoważnienie ustawowe, jak i nie przekraczała jego zakresu.

W uchwale będącej przedmiotem niniejszego postępowania nadzorczego Rada Gminy Morzeszczyn ustaliła wysokość ekwiwalentu pieniężnego przysługującego strażakowi ratownikowi za udział w akcji ratowniczo - gaśniczej oraz udział w szkoleniu lub ćwiczeniu. Wskazany w podstawie prawnej uchwały art. 15 ust. 1 u.o.s.p. stanowi, że ekwiwalent jest należny za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Rada Gminy ustalając ekwiwalent za udział „w akcji ratowniczo-gaśniczej” zamiast „akcji ratowniczej” dokonała nieuprawnionej modyfikacji przepisu ustawy, zaś nie ustalając ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczych nie wypełniła delegacji ustawowej, co stanowi istotne naruszenia art. 15 ust. 1 u.o.s.p. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Dodatkowo w § 1 pkt 2 uchwały błędnie wskazano, że ekwiwalent za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu naliczany będzie „za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniu lub ćwiczeniu”. Z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. wynika, że ekwiwalent naliczany jest „za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej”. Nie są to wyrażenia równoznaczne, co oznacza, że w uchwale

zmodyfikowano ustawowe warunki przyznawania ekwiwalentu, co stanowi istotne naruszenie art. 15 ust. 2 u.o.s.p. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLVIII/305/2023 Rady Gminy Morzeszczyn z dnia 18 października 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaka ratownika i kandydata na strażaka ratownika OSP z terenu Gminy biorących udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich